

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 15.10.2014.
COM(2014) 632 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK, 4. panta 4. punktu veikts ziņojums par dzirdes aparātiem paredzēto dzīvsudrabu nesaturošo podziņelementu pieejamību

1. IEVADS

Saskaņā ar 4. panta 2. punktu Direktīvā 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem (Bateriju direktīva), kas grozīta 2013. gadā¹, aizliegums laist tirgū dzīvsudrabu saturošas baterijas vai akumulatorus līdz 2015. gada 1. oktobrim neattiecas uz podziņelementiem, kuru svarā nav vairāk kā 2 % dzīvsudraba.

Lai gan 2012. gadā Komisijas pasūtītajā ziņojumā secināts, ka visu veidu lietojumu dzīvsudrabu saturošajiem podziņelementiem ir pieejami alternatīvi ražojumi², ar grozīto direktīvu Komisija tika aicināta veikt vēl vienu specifisku pētījumu, lai apstiprinātu šo secinājumu.

Konkrētāk, ar grozītās Bateriju direktīvas 4. panta 4. punktu noteikts, ka:

"Attiecībā uz dzirdes aparātiem paredzētiem podziņelementiem Komisija pārskata 2. punktā minēto atbrīvojumu un ne vēlāk kā 2014. gada 1. oktobrī ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par tādu dzirdes aparātiem paredzētu podziņelementu pieejamību, kas atbilst 1. punkta a) apakšpunktam. Gadījumos, kad to pamato tādu dzirdes aparātiem paredzētu podziņelementu pieejamības trūkums, kuri atbilst 1. punkta a) apakšpunktam, Komisija savam ziņojumam pievieno atbilstīgu priekšlikumu, lai 2. punktā minēto atbrīvojumu attiecinātu arī uz dzirdes aparātiem paredzētiem podziņelementiem."

Šā ziņojuma mērķis ir informēt Eiropas Parlamentu un Padomi par Komisijas konstatējumiem attiecībā uz tādu dzirdes aparātiem paredzētu podziņelementu pieejamību, kuru svarā nav vairāk kā 0,0005 % dzīvsudraba.

2. KONSTATĒJUMI

2.1. Ievads

Lai sagatavotu šo ziņojumu, Komisija apkopoja un izvērtēja pieejamo informāciju par dzīvsudrabu nesaturošajiem podziņelementiem, ko izmanto dzirdes aparātos, galveno uzmanību pievēršot to tehniskajai un komerciālajai pieejamībai un izvērtējot to iespējamo ietekmi uz lietotāju, ņemot vērā veiktspējas un finansiālos aspektus.

Komisija izmantoja neatkarīgu konsultantu pakalpojumus, kuri izvērtēja attiecīgo literatūru un zinātību un konsultējās ar visiem lielākajiem bateriju un dzirdes aparātu ražotājiem, kā arī ar pacientu un dzirdes palīgīdzekļu asociācijām.³

Komisija uzskata, ka konsultāciju rezultātu uzticamību apliecina tirgus daļas lielums, ko aizņem bateriju un dzirdes aparātu ražotāji un izgatavotāji, kas tika iesaistīti

¹ OV L 266, 26.9.2006., 1.-14. lpp., jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Direktīvu 2013/56/ES, OV L 329, 10.12.2013., 5.-9. lpp.

² BIO Intelligence (2012) "Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries," ziņojums Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorātam, 2012. gada jūlijs, jo īpaši 7.1. nodaļas 2. variants (123. lpp.) saistībā ar 9.2. nodaļu (135. lpp.).

³ Eunomia & Öko Institut e.V. (2014) "Availability of Mercury-free Button Cells for Hearing Aids" ziņojums Vides ģenerāldirektorātam, 2014. gada augusts.

konsultācijās. Būtu jāatzīmē to atklātā sadarbības jomās, uz kurām parasti tiek attiecināti ar uzņēmējdarbību saistītas sensitīvas informācijas ierobežojumi.

Īpaša uzmanība tika pievērsta 30 Amerikas Savienoto Valstu štatu gūtajām atziņām pēc dzīvsudrabu saturošo podziņelementu aizlieguma pieņemšanas (vai ierosināšanas).

Komisija uzskata, ka dažādu viens otru papildinošu informācijas avotu izmantošana ļāva izstrādāt plašu un detalizētu situācijas novērtējumu, kas aptver ne tikai direktīvā noteiktos piegādes drošības jautājumus.

Konsultantu izdarītie secinājumi nodrošināja stabilu pamatu Komisijas veiktajam novērtējumam un šā ziņojuma sagatavošanai.

2.2. Būtiskākie konstatējumi

Pamatojoties uz minēto pētījumu, ko Komisija uzskata par pārliecinošu, ar pamatotiem konstatējumiem un secinājumiem un balstītu uz ticamiem datiem un pierādījumiem, un pamatojoties uz Komisijas veikto izvērtēšanu, tā nonākusi pie šādiem secinājumiem.

- 1) Dzirdes aparātos izmantotajiem podziņelementiem ir alternatīva, kas nesatur dzīvsudrabu. Visbiežāk tiek izmantota cinka gaisa tehnoloģija, ko izstrādājuši vairāki ražotāji. Pastāv arī citas tehnoloģijas (piemēram, niķeļa metāla hidrīda tehnoloģija), bet to izmantošana ir mazāk izplatīta un ir piemērota tikai tādām ierīcēm, kam nav nepieciešama lielas jaudas pievadīšana vai kuru izmantošanas modeļi ir mazāk strikti.
- 2) Kā apstiprināts konsultācijās un ņemot vērā pašreizējo ražošanas līmeni, pēc dzīvsudrabu saturošajiem podziņelementiem piešķirtā atbrīvojuma termiņa beigām – 2015. gada 1. oktobra – dzirdes aparātiem paredzētu podziņelementu piegādes drošība nebūs apdraudēta. Neatkarīgi no pārejas uz dzīvsudrabu nesaturošiem ražojumiem nozare pakāpeniski pārtrauc izgatavot tādus ražojumu veidus, kuriem dzīvsudrabu nesaturoši alternatīvi ražojumi nav pieejami (piemēram, mazākie 5. izmēra elementi).
- 3) Pieredze, kas gūta Amerikas Savienotajās Valstīs pēc dzīvsudrabu saturošo podziņelementu aizlieguma ieviešanas, rāda, ka sākotnējās problēmas saistībā ar dzirdes aparātiem paredzēto dzīvsudrabu nesaturošo alternatīvo ražojumu darbību un lietojamību tika pārvarētas ar jaunu tehnoloģiju attīstību un tirgus paplašināšanu. Darbības problēmas, ar kurām saskārās daži dzirdes aparātiem paredzēti pirmās paaudzes dzīvsudrabu nesaturošie podziņelementi, kas 2010. gadā tika piegādāti Amerikas Savienotajās Valstīs, ir atrisinātas. Lai gan, atkarībā no zīmoliem un modeļiem, ir konstatēts bateriju kalpošanas ilguma samazinājums par 2–10 %, ir sagaidāms, ka pašreizējā tehniskā attīstība turpinās uzlabot to darbību.
- 4) ES tirgū dzirdes aparātiem paredzētu dzīvsudrabu nesaturošo un dzīvsudrabu saturošo podziņelementu izmaksas varētu atšķirties, jo šāda tendence tika novērota arī ASV. Pēc Komisijas pasūtījuma iepriekš veiktajā pētījumā dzīvsudrabu nesaturošo elementu izmaksas ir aplēstas par aptuveni 10 %

augstākas⁴. Lai gan šobrīd mazumtirdzniecības cenu atšķirība, iespējams, ir lielāka⁵, tiek sagaidīts, ka dzirdes aparātiem paredzēto dzīvsudrabu saturošo podziņelementu aizliegums ES samazinās cenu atšķirības. Tas būs iespējams sakarā ar lielāku tirgu, apjomradītiem ietaupījumiem un ražošanas sistēmu neefektivitātes novēršanu uzņēmumos, kas pārstrukturēs savu ražošanas jaudu uz vienu produktu līniju.

- 5) Ir sagaidāms, ka dzīvsudrabu saturošajiem podziņelementiem piešķirtā atbrīvojuma termiņa beigšanās veicinās inovāciju. Tādējādi tiks saīsināts dzīvsudrabu nesaturošo ražojumu darbības uzlabošanai nepieciešamais laiks un tiks veicināta jaunu ražojumu atbilstība attīstītāku un lielākas jaudas iekārtu vajadzībām.
- 6) Komisijas pasūtītā pētījuma ietvaros konsultējoties ar pacientu un dzirdes palīglikdzekļu asociācijām, netika paustas bažas attiecībā uz dzirdes aparātiem paredzētu dzīvsudrabu nesaturošo podziņelementu piegādes drošību.

3. SECINĀJUMS

Nav sagaidāms, ka dzīvsudrabu saturošo podziņelementu atbrīvojuma termiņa beigšanās 2015. gada 1. oktobrī radīs dzirdes aparātos izmantoto podziņelementu pieejamības problēmas. Tādēļ nav nepieciešams pagarināt Direktīvas 2006/66/EK 4. pantā noteikto atbrīvojuma termiņu.

⁴ *BIO Intelligence* (2012) "Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries," ziņojums Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorātam, 2012. gada jūlijs, 117. lpp.

⁵ Piemēram, atkarībā no zīmola un pārdevēja ASV sešu 10. izmēra elementu pārdošanas cena internetā svārstās no USD 3,25 līdz USD 3,95 par tradicionālajiem podziņelementiem, kas paredzēti dzirdes aparātiem, un USD 3,95 līdz USD 4,95 par dzīvsudrabu nesaturošiem podziņelementiem.